یک بانک ایتالیایی در شروع مذاکرات خود با ایران اعلام کرد هفت میلیارد دلار تأمین اعتبار برای پروژه‌های مختلفی که شرکت‌های ایتالیایی می‌خواهند در ایران اجرا کنند، در نظر گرفته است. اما همان طرف‌های ایتالیایی به انتهای پروسه همکاری که رسیدند، اعلام کردند ما می‌توانیم به میزان باز کردن حساب برای سفارت یا کارکنان سفارت پول تزریق کنیم

دولت قبل ادعا می‌کرد مبادی‌ای که چین کمک کرده بود قبل از سال ۹۲ که تحریم‌ها را از طریق آنها دور بزنیم، زمان مذاکرات برجام لو رفته و حتی شرکت‌های چینی بابت این موضوع ضرر کرده‌اند، به‌طوری که حتی توسط کشورهای غربی جریمه شدند. نظر شما چیست؟

اصلاً نمی‌توان این امر را در قالب روابط با چین رصد کرد. در مورد موضوع برجام و تعریفی که دولت قبل از آن داشت تعریف‌ها با مشکلات متعددی مواجه بودند. زیرا برخی مواقع تصور فعالان آن دولت این بود که تحریم‌ها به طور کل از بین رفته است. در حالی که کلاً همه مذاکراتی که انجام شده بود، رفع تحریم‌های مرتبط با موضوع هسته‌ای ایران بود، بنابراین بسیاری از تحریم‌ها در جای خود باقی مانده بود. در آن مقطع نسبت به موضوع رفع تحریم‌ها اغراق شده بود به طوری که اغلب فعالان اقتصادی تصور کردند همه تحریم‌ها از بین رفته است. بنابراین می‌توانند خیلی عادی و بدون هیچ نوع تدابیری که فشارهای تحریمی یا ریسک‌های تحریمی را متوجه شرکا کند با سایر کشورها بخصوص کشورهای غربی معاملات خود را انجام دهند. در واقع چنین رویکردی ناشی از برآوردهای غلطی بود که وجود داشت به این معنا که در آن مقطع تصور شده بود که در مورد همه تحریم‌ها حتی تحریم‌هایی که در رابطه با موضوع هسته‌ای بود مذاکراتی صورت گرفته و چون قول برداشتن آنها را داده‌اند، بنابراین تحریم‌ها از بین خواهد رفت.

در واقع قبل از خروج امریکا از برجام، فضایی را ایجاد کردند که حتی کشورهای غربی ابتدا به منظور معامله با ایران وارد شدند، اما بعد از مدتی شروع به خروج از پروسه‌های همکاری با ایران کردند. به طور مثال یک بانک ایتالیایی در شروع مذاکرات خود با ایران اعلام کرد هفت میلیارد دلار تأمین اعتبار برای پروژه‌های مختلفی که شرکت‌های ایتالیایی می‌خواهند در ایران اجرا کنند، در نظر گرفته است. اما همان طرف‌های ایتالیایی به انتهای پروسه همکاری که رسیدند، اعلام کردند ما می‌توانیم به میزان باز کردن حساب برای سفارت یا کارکنان سفارت پول تزریق کنیم. این امر به آن معنا است که آنها نیز تصور می‌کردند که در حوزه حذف تحریم‌های ایران قرار است اتفاقات مثبتی رخ دهد. در حالی که یک نوع بزرگ‌نمایی در حال شکل‌گیری بود تا براساس آن ایرانی‌ها را مجبور کنند برای حذف تحریم‌ها اقدامات دیگری انجام دهند. بنابراین این امر ربطی به موضوع چین ندارد و این موضوع نگرش غلطی بوده است که تنها می‌خواستند یک فضاسازی در سطح جامعه انجام دهند. متأسفانه خود نیز درگیر این فضاسازی شدیم، یعنی خود آن کسانی هم که در دولت گذشته تصمیم‌گیر بودند، تصور کردند که واقعاً همه تحریم‌ها از بین رفته است. در صورتی که امریکا فقط درخصوص تحریم‌های هسته‌ای در حال مذاکره با ما بود و سایر تحریم‌ها سر جای خود باقی بودند که خیلی از آن عدم‌النفع‌هایی هم که ما داشته‌ایم نیز به سایر تحریم‌ها مربوط می‌شد. علاوه بر آن امریکایی‌ها اقداماتی انجام دادند که در حد همان رفع تحریم‌های هسته‌ای نیز تا جایی که امکان دارد، مانع ایجاد کنند.